

12 Ιουνίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 862/91).

-
- Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Συμβούλιο Αμπελουργικών
 προϊόντων — Υπάλληλοι — Προαγωγές — Συνεντεύξεις —
 Πρακτικό — Απαιτείται όπως καταγράφεται στο πρακτικό το
 αποτέλεσμα της προφορικής εξέτασης — Δεν απαιτείται όμως η
 καταγραφή των νοητικών διεργασιών των μελών για τις 5
 εκτιμήσεις τους, αναφορικά με την απόδοση των υποψηφίων — Οι
 κρίσεις του Συμβουλίου καταγράφηκαν έξη ημέρες μετά τις
 συνεντεύξεις — Ο χρόνος που μεσολάβησε ήταν σύντομος — Δεν
 μπορεί να αμφισβητηθεί, λόγω της παρέλευσής του, η ορθότητα
 των κρίσεων των μελών του Συμβουλίου. 10
- Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Συμβούλιο Αμπελουργικών
 Προϊόντων — Ο Περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας
 Αμπελουργικών Προϊόντων Νόμος του 1965 (Ν. 52/65) — Άρθρο
 3 (11) — Επιτρέπεται η παρουσία του Διευθυντή χωρίς δικαίωμα
 ψήφου. 15
- Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι
 ακυρώσεως — Πλάνη περί τα πράγματα — Το Συμβούλιο θεώρησε
 το ενδιαφερόμενο μέρος υπέρτερο σε αξία, ενώ οι εμπιστευτικές 20
 εκθέσεις δείκνυαν ότι αυτός και ο αιτητής ήταν ίσης αξίας —
 Συνιστά πλάνη περί τα πράγματα.
- Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι
 ακυρώσεως — Πλάνη περί τα πράγματα — Θέση πρώτου 25
 διορισμού και προαγωγής — Η επιλογή περιορίστηκε μεταξύ των

4 Α.Α.Δ. Κωνσταντινίδης ν. Συμβ. Αμπελ. Προϊόντων

υπαλλήλων του Συμβουλίου — Συνιστά πλάνη περί τα πράγματα.

5 Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Συμβούλιο Αμπελουργικών
Προϊόντων — Υπάλληλοι — Προαγωγές — Κριτήρια — Αξία,
προσόντα, αρχαιότητα — Στον παράγοντα "αξία" αποδίδεται
10 μεγαλύτερη βαρύτητα — Εφόσον οι υποψήφιοι είναι ίσοι σε αξία,
πρέπει να εκτιμάται η υπεροχή σε αρχαιότητα — 'Ακυρη η
απόφαση που λήφθηκε με πλάνη, ως προς την υπεροχή σε αξία του
ενδιαφερόμενου μέρους σε σχέση με τον αιτητή, με συνέπεια τη
15 παραγνώριση της υπεροχής του αιτητή σε αρχαιότητα.

Προς υποστήριξη της προσφυγής του κατά της απόφασης
προαγωγής του ενδιαφερόμενου μέρους, ο αιτητής ισχυρίστηκε
15 ότι:

15 α) Δεν τηρήθηκαν οι κανόνες της χρηστής διοίκησης αναφορικά
με την καταγραφή ουσιωδών γεγονότων όπως των αποτελεσμάτων
της προφορικής εξέτασης.

20 β) Ο διευθυντής ενήργησε αντινομικά προς τα καθήκοντά του
και συμμετείχε στη λήψη της απόφασης.

γ) Η απόφαση ήταν αποτέλεσμα πλάνης περί τα πράγματα, και

25 δ) Η απόφαση ήταν αναιτιολόγητη.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση,
αποφάσισε ότι:

30 1. Η τήρηση άρτιου πρακτικού συνιστά εχέγγυο για χρηστή
διοίκηση και προϋπόθεση για την άσκηση αποτελεσματικού
δικαστικού ελέγχου της νομιμότητας των διοικητικών
πράξεων. Επιβάλλεται η καταγραφή των αποτελεσμάτων
35 προφορικής εξέτασης, όπως και κάθε άλλου γεγονότος, που
επενεργεί στη λήψη της απόφασης· δεν απαιτείται όμως,
όπως αναγνωρίζει η νομολογία, η καταγραφή των νοπτικών
διεργασιών των μελών για τις εκτιμήσεις τους αναφορικά
40 με την απόδοση των υποψηφίων. 'Αλλωστε, δεν παρέχεται
αντικειμενικό μέτρο για τον έλεγχο αυτών των διεργασιών.

45 Στην προκειμένη περίπτωση, η εκτίμηση του Συμβουλίου,
για την υπεροχή του ενδιαφερόμενου μέρους, καταγράφηκε
κατά την επόμενη συνεδρία του σώματος μετά τις
συνεντεύξεις. Το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ των δύο
συνεδριάσεων (6 μέρες) ήταν πολύ μικρό. Ο χρόνος που

παρήλθε δε δημιούργησε ερωτηματικά, αναφορικά με την ορθότητα των κρίσεων των μελών του Συμβουλίου, για την απόδοση των υποψηφίων στη συνέντευξη. Καταλήγουμε ότι ο λόγος αυτός δεν ευσταθεί.

- 5
2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 3(11), του περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων Νόμου του 1965 (Ν. 52/65) (όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 33/66, Άρθρο 3), επιτρέπεται η παρουσία του Διευθυντή, κατά τις συνεδρίες του Συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Στο πρακτικό της απόφασης αναφέρεται ρητά ότι η απόφαση λήφθηκε κατά πλειοψηφία από τα μέλη του Συμβουλίου χωρίς καμιά αναφορά στο Διευθυντή. Δεν έχει τεθεί οτιδήποτε ενώπιον του δικαστηρίου, το οποίο να δημιουργεί αμφιβολίες για την ορθότητα των πρακτικών ή να κλονίζει το τεκμήριο της νομιμότητας, ως προς το πλαίσιο μέσα στο οποίο λήφθηκε η επίδικη απόφαση. Ο ισχυρισμός, ότι ο Διευθυντής ενήργησε αντινομικά προς τα καθήκοντά του, δεν έχει αποδειχθεί και απορρίπτεται.
- 10
- 15
- 20
3. Θεώρηση των εμπιστευτικών εκθέσεων του αιτητή και του ενδιαφερόμενου μέρους, κατά την υπηρεσία τους στο Συμβούλιο, αποκαλύπτει ότι και οι δύο είχαν εξαίρετη επίδοση. Αποτελεί παραδεκτό γεγονός ότι από αυτή την άποψη (εμπιστευτικές εκθέσεις) οι δύο υποψήφιοι ήταν ίσης αξίας. Η διαπίστωση αυτή καταδεικνύει ότι οι καθ' ων η αίτηση τελούσαν κάτω από πλάνη, ως προς την αξία του ενδιαφερόμενου μέρους σε σύγκριση με τον αιτητή, με σημείο αναφοράς την απόδοσή τους στην υπηρεσία, εφόσον
- 25
- 30
- 35
- 40
- Η υπηρεσία στο Συμβούλιο κρίθηκε, ως ουσιώδης παράγοντας, τόσο σημαντικός ώστε να περιορισθεί η επιλογή μεταξύ των υπαλλήλων του Συμβουλίου, παρά το γεγονός ότι η θέση ήταν πρώτου διορισμού και προαγωγής. Η υποψηφιότητα του ενδιαφερόμενου μέρους κατέστη δυνατή για το λόγο και μόνο ότι η πληρούμενη θέση δεν ήταν μόνο θέση προαγωγής, αλλά και πρώτου διορισμού και, επομένως, παρεχόταν ευχέρεια συμπερίληψης στους υποψηφίους και υπαλλήλων, όπως το ενδιαφερόμενο μέρος, που δεν υπηρετούσαν στην αμέσως κατώτερη βαθμίδα από την υπό κρίση θέση.

5 Η σπουδαιότητα, που οι ίδιοι οι καθ' ων η αίτηση
 απέδωσαν στην υπηρεσία των υποψηφίων στο Συμβούλιο,
 σε συνδυασμό με την πλάνη τους, για την συγκριτική αξία
 των υπηρεσιακών στοιχείων του αιτητή, καθιστούν την
 10 απόφαση τρωτή και υποκείμενη σε ακύρωση. Η
 αρχαιότητα του αιτητή στην υπηρεσία και η ψηλότερη θέση
 την οποία κατείχε σε συνάρτηση με την εξαιρετη
 αξιολόγησή του, καθιστούσαν εξ αντικειμένου ισχυρότερες
 τις διεκδικήσεις του για προαγωγή έναντι του
 15 ενδιαφερόμενου μέρους. Το προβάδισμα αυτό
 παραγνωρίστηκε λόγω της πλάνης του Συμβουλίου, στην
 οποία έχουμε αναφερθεί, και της σύγχυσης αναφορικά με
 τον συσχετισμό της αξίας και αρχαιότητας, σε σχέση με
 τους δύο υποψηφίους. Είναι παραδεκτή η απόδοση
 20 μεγαλύτερης βαρύτητας στον παράγοντα "αξία", σε
 σύγκριση με οποιοδήποτε άλλο κριτήριο, για το διορισμό ή
 προαγωγή υποψηφίου. Στην προκειμένη όμως περίπτωση
 οι δύο υποψήφιοι ήσαν ίσης υπηρεσιακής αξίας, με τον
 αιτητή να προηγείται στην ιεραρχία και σε χρόνια
 25 υπηρεσίας. Η πραγματικότητα αυτή δεν εκτιμήθηκε σωστά,
 ούτε αιτιολογείται επαρκώς η προτίμηση του
 ενδιαφερόμενου μέρους, παρά την ύπαρξη αυτής της τάξης
 πραγμάτων.

25 *Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.*

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

30 *Χατζηδάς ν. Δημοκρατίας (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 1121·*

Ρωμανού και Άλλος ν. Δήμου Λευκωσίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 3183·

P.S.C. v. Potoudes and Others (1987) 3 C.L.R. 1591·

35 *Republic & Another v. Aristotelous (1982) 3 C.L.R. 497.*

Προσφυγή.

40 Προσφυγή κατά της απόφασης των καθ' ων η αίτηση,
 με την οποία πληρώθηκε η θέση του Λειτουργού
 Εξωτερικών Δραστηριοτήτων του Συμβουλίου.

Α. Σ. Αγγελίδης, για τον αιτητή.

Α. Π. Αναστασιάδης, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την 5
 προσφυγή τίθεται προς αναθεώρηση η απόφαση του
 Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων της 26/6/91, με
 την οποία πληρώθηκε η θέση του Λειτουργού Εξωτερικών
 Δραστηριοτήτων του Συμβουλίου. Ο αιτητής, ο οποίος 10
 προσβάλλει την απόφαση, ήταν ένας από τους οχτώ
 υποψηφίους που κρίθηκε ότι κατείχε τα απαραίτητα
 προσόντα και δοκιμάστηκε, όπως και οι άλλοι υποψήφιοι,
 σε προφορική εξέταση, για την επιλογή του
 καταλληλοτέρου. Το Συμβούλιο, καθοδηγούμενο από τις 15
 αρχές που θέτει στην απόφασή του και με προεξάρχον
 κριτήριο την αξία των υποψηφίων που υπηρετούσαν στο
 Συμβούλιο και την απόδοση όλων των υποψηφίων στην
 προφορική συνέντευξη, επέλεξε το ενδιαφερόμενο μέρος
 Χρ. Σιάντο ως τον καταλληλότερο και τον προήγαγε στην
 επίμαχη θέση. Μετά την παροχή διευκρινίσεων, για το 20
 πλαίσιο λειτουργίας του Συμβουλίου, κατά τη λήψη της
 επίδικης απόφασης αποσύρθηκαν ενστάσεις κατά της
 συγκρότησής του με μόνη εξαίρεση εκείνες που
 αφορούσαν την παρουσία του Διευθυντή του Συμβουλίου. 25

Ένας από τους βασικούς λόγους, για τους οποίους
 αμφισβητείται η απόφαση, αφορά την καταγραφή των
 αποτελεσμάτων της προφορικής εξέτασης. Όπως και κάθε
 άλλο ουσιώδες στοιχείο, που άπτεται της καταλληλότητας
 των υποψηφίων, πρέπει να καταγράφεται. Η θέση του 30
 αιτητή στην προκείμενη περίπτωση είναι ότι, οι καθ' ων η
 αίτηση δεν τήρησαν τους κανόνες της χρηστής διοίκησης
 αναφορικά με την καταγραφή ουσιωδών γεγονότων, κενό
 που καθιστά αδύνατη την αναθεώρηση της απόφασης και
 εκθεμελιώνει το βάθρο της. Εξέταση του πρακτικού της 35
 επίδικης απόφασης αποκαλύπτει ότι, δεν καταγράφηκαν
 τα αποτελέσματα της προφορικής εξέτασης των
 υποψηφίων αμέσως μετά το χρόνο διεξαγωγής των
 συνεντεύξεων. Όμως, σε μεταγενέστερο στάδιο, όταν
 λαμβανόταν η απόφαση, σημειώθηκε ότι η επίδοση του 40
 ενδιαφερόμενου μέρους ήταν υπέρτερη κάθε άλλου
 υποψηφίου. Η διαπίστωση αυτή, σε συνδυασμό με την
 υπηρεσιακή απόδοση του ενδιαφερόμενου μέρους,

αποτελέσει το λόγο για την προτίμησή του έναντι άλλων υποψηφίων και του αιτητή, ο οποίος ήταν επίσης υπάλληλος του Συμβουλίου και μάλιστα κάτοχος ψηλότερης θέσης από εκείνη που κατείχε το

5 ενδιαφερόμενο μέρος.

Η τήρηση άρτιου πρακτικού συνιστά εχέγγυο για χρηστή διοίκηση και προϋπόθεση για την άσκηση αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου της νομιμότητας

10 των διοικητικών πράξεων. Επιβάλλεται η καταγραφή των αποτελεσμάτων προφορικής εξέτασης, όπως και κάθε άλλου γεγονότος που επενεργεί στη λήψη της απόφασης· δεν απαιτείται όμως, όπως αναγνωρίζει η νομολογία, η καταγραφή των νοητικών διεργασιών των μελών για τις

15 εκτιμήσεις τους αναφορικά με την απόδοση των υποψηφίων. (Βλ. μεταξύ άλλων *Χατζηδάς ν. Δημοκρατίας* (Α.Ε. 606, αποφασίστηκε στις 19/5/89 και δημοσιεύτηκε στους τόμους (1989) 3 Α.Α.Δ. 1121) και *Ρωμανού και άλλου ν. Δημοκρατίας* (Υπ. Αρ. 410/88, 488/88,

20 αποφασίστηκε στις 29/9/90 και δημοσιεύτηκε στους τόμους (1990) 3 Α.Α.Δ. 3183)). Άλλωστε, δεν παρέχεται αντικειμενικό μέτρο για τον έλεγχο αυτών των διεργασιών. Στην *P. S. C. ν. Potoudes and Others* (1987) 3 C.L.R. 1591, γίνεται εκτενής αναφορά στις αρχές που

25 διέπουν την καταγραφή των αποτελεσμάτων προφορικής συνέντευξης και το χρόνο καταγραφής τους. Στην προκείμενη περίπτωση, η εκτίμηση του Συμβουλίου, για την υπεροχή του ενδιαφερόμενου μέρους, καταγράφηκε κατά την επόμενη συνεδρία του σώματος μετά τις

30 συνεντεύξεις. Το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ των δύο συνεδριάσεων (6 μέρες) ήταν πολύ μικρό. Ο χρόνος που παρήλθε δε δημιούργησε ερωτηματικά, αναφορικά με την ορθότητα των κρίσεων των μελών του Συμβουλίου, για την απόδοση των υποψηφίων στη συνέντευξη.

35 Καταλήγουμε ότι ο λόγος αυτός δεν ευσταθεί.

Οι άλλοι λόγοι, για τους οποίους επιδιώκεται η ακύρωση της επίδικης απόφασης, είναι οι επιπτώσεις από την παρουσία του Διευθυντή κατά τις συνεδριάσεις του

40 Συμβουλίου, πλάνη περί τα πράγματα και πλημμελής αιτιολογία, σε συνάρτηση με την απουσία άμεσης σύγκρισης μεταξύ των υποψηφίων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 3(11) του περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων Νόμου του 1965 (Ν. 52/65) (όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 33/66, Άρθρο 3), επιτρέπεται η παρουσία του Διευθυντή, κατά τις συνεδρίες του Συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Στο πρακτικό της απόφασης αναφέρεται ρητά ότι, η απόφαση λήφθηκε κατά πλειοψηφία από τα μέλη του Συμβουλίου χωρίς καμιά αναφορά στο Διευθυντή. Δεν έχει τεθεί οτιδήποτε ενώπιον του δικαστηρίου το οποίο να δημιουργεί αμφιβολίες για την ορθότητα των πρακτικών ή να κλονίζει το τεκμήριο της νομιμότητας, ως προς το πλαίσιο μέσα στο οποίο λήφθηκε η επίδικη απόφαση. Ο ισχυρισμός, ότι ο Διευθυντής ενήργησε αντινομικά προς τα καθήκοντά του, δεν έχει αποδειχθεί και απορρίπτεται.

Ο τρίτος και τέταρτος λόγος, για τον οποίο προσβάλλεται η επίδικη απόφαση, αφορούν το βάθος στο οποίο στηρίχθηκε η απόφαση, που αποκαλύπτει, κατά τον αιτητή, πλάνη και ανεπάρκεια αιτιολογίας. Η πλάνη για τα ουσιώδη γεγονότα, σε συνδυασμό με την έλλειψη αιτιολογίας, είναι, σύμφωνα με τον αιτητή, τόσο έντονη ώστε η απόφαση να χαρακτηρίζεται στην προσφυγή ως αυθαίρετη. Στην απόφαση διαπιστώνεται ότι το ενδιαφερόμενο μέρος "απέδειξε, τόσον στη διάρκεια της υπηρεσίας του στο Σ.Α.Π. όσον και κατά την προφορική εξέταση, ότι υπερτερεί των λοιπών υποψηφίων..." και ότι κατείχε όλα τα απαραίτητα προσόντα για να ανταποκριθεί στις λειτουργικές ανάγκες της πληρούμενης θέσης. Θεώρηση των εμπιστευτικών εκθέσεων του αιτητή και του ενδιαφερόμενου μέρους, κατά την υπηρεσία τους στο Συμβούλιο, αποκαλύπτει ότι και οι δύο είχαν εξαίρετη επίδοση. Αποτελεί παραδεκτό γεγονός ότι, από αυτή την άποψη (εμπιστευτικές εκθέσεις), οι δύο υποψήφιοι ήταν ίσης αξίας. Η διαπίστωση αυτή καταδεικνύει ότι οι καθ' ων η αίτηση τελούσαν κάτω από πλάνη ως προς την αξία του ενδιαφερόμενου μέρους σε σύγκριση με τον αιτητή, με σημείο αναφοράς την απόδοσή τους στην υπηρεσία.

Η υπηρεσία στο Συμβούλιο κρίθηκε ως ουσιώδης παράγοντας, τόσο σημαντικός, ώστε να περιορισθεί η επιλογή μεταξύ των υπαλλήλων του Συμβουλίου, παρά το

γεγονός ότι η θέση ήταν πρώτου διορισμού και προαγωγής. Η υποψηφιότητα του ενδιαφερόμενου μέρους κατέστη δυνατή, για το λόγο και μόνο ότι η πληρούμενη θέση δεν ήταν μόνο θέση προαγωγής, αλλά και πρώτου διορισμού και, επομένως, παρεχόταν ευχέρεια συμπερίληψης στους υποψηφίους και υπαλλήλων, όπως το ενδιαφερόμενο μέρος, που δεν υπηρετούσαν στην αμέσως κατώτερη βαθμίδα από την υπό κρίση θέση. (Βλ. *Republic & Another v. Aristotelous* (1982) 3 C.L.R. 497).

10

Η σπουδαιότητα, που οι ίδιοι οι καθ' ων η αίτηση απέδωσαν στην υπηρεσία των υποψηφίων στο Συμβούλιο, σε συνδυασμό με την πλάνη τους, για την συγκριτική αξία των υπηρεσιακών στοιχείων του αιτητή, καθιστούν την απόφαση τρωτή και υποκείμενη σε ακύρωση. Η αρχαιότητα του αιτητή στην υπηρεσία και η ψηλότερη θέση, την οποία κατείχε σε συνάρτηση με την εξαιρετη αξιολόγησή του, καθιστούσαν εξ αντικειμένου ισχυρότερες τις διεκδικήσεις του για προαγωγή έναντι του ενδιαφερόμενου μέρους. Το προβάδισμα αυτό παραγνωρίστηκε λόγω της πλάνης του Συμβουλίου, στην οποία έχουμε αναφερθεί, και της σύγκρισης, αναφορικά με τον συσχετισμό της αξίας και αρχαιότητας, σε σχέση με τους δύο υποψηφίους. Είναι παραδεκτή η απόδοση μεγαλύτερης βαρύτητας στον παράγοντα "αξία", σε σύγκριση με οποιοδήποτε άλλο κριτήριο, για το διορισμό ή προαγωγή υποψηφίου. Στην προκειμένη όμως περίπτωση οι δύο υποψήφιοι ήσαν ίσης υπηρεσιακής αξίας, με τον αιτητή να προηγείται στην ιεραρχία και σε χρόνια υπηρεσίας. Η πραγματικότητα αυτή δεν εκτιμήθηκε σωστά ούτε αιτιολογείται επαρκώς η προτίμηση του ενδιαφερόμενου μέρους, παρά την υπέρψη αυτής της τάξης πραγμάτων.

35 Η προσφυγή γίνεται δεκτή. Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται βάσει του άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.